

This document is an historical remnant. It belongs to the collection Skeptron Web Archive (included in Donald Broady's archive) that mirrors parts of the public Skeptron web site as it appeared on 31 December 2019, containing material from the research group Sociology of Education and Culture (SEC) and the research programme Digital Literature (DL). The contents and file names are unchanged while character and layout encoding of older pages has been updated for technical reasons. Most links are dead. A number of documents of negligible historical interest as well as the collaborators' personal pages are omitted.

The site's internet address was since Summer 1993 www.nada.kth.se/~broady/ and since 2006 www.skeptron.uu.se/broady/sec/.

Rekruttering til de videregående uddannelser i Danmark

- et longitudinalt studie af rekrutteringsmønstre og sociale differentieringsprocesser på de videregående uddannelser 1980-2010

1. Formål og relevans

Når alle unge uanset social baggrund skal have lige uddannelsesmuligheder, er det et samfundsmæssigt problem hvis adgangen til forskellige videregående uddannelser varierer systematisk med de studerendes sociale oprindelsesklasse. Det her beskrevne forskningsprojekt adresserer dette spørgsmål ved at undersøge *den historiske udvikling i rekrutteringsmønstre og sociale differentieringsprocesser på mellemlange og lange videregående uddannelser i Danmark 1980-2010*. Dette genstandsfelt analyseres gennem en klasseteoretisk optik, ud fra registerbaserede data om de studerendes sociale oprindelse og deres valg af videregående uddannelse.

Gennem det særlige blik på sociale differentieringer, det vil sige på forskellene i de studerendes sociale profiler på de forskellige videregående uddannelser, vil projektet levere væsentlig ny og nuanceret viden til forståelsen af udviklingen i de sociale og politiske betingelser for unges chancer for at læse en videregående uddannelse, og til forståelsen af hvorfor unge uddannelsessøgende har forskellige chancer for at læse forskellige videregående uddannelser.

2. Baggrund og forskningsspørgsmål

Selvom der længe har været politisk konsensus om at alle skal have lige muligheder for at tage en uddannelse (Ungdomskommissionen, 1949), er der såvel i Danmark som internationalt stadig en stærk og veldokumenteret sammenhæng mellem uddannelsesniveau og social oprindelse (Breen & Jonsson, 2005; Erikson & Goldthorpe, 1992; Erikson & Jonsson, 1996; E. J. Hansen, 1995; Shavit & Blossfeld, 1993). Det forskningsområde der mere specifikt beskæftiger sig med videregående uddannelser og social klasse, er imidlertid ikke særlig fremtrædende i Danmark (se dog Mattsson & Munk, 2008), selvom der findes flere internationale undersøgelser indenfor området (se Shavit, Arum & Gamoran, 2007, samt eksempelvis Astin & Oseguera, 2004; Erikson & Jonsson, 1993; M. N. Hansen, 1999; Kivinen, Hedman & Kaipainen, 2007). Disse undersøgelser skelner imidlertid ikke analytisk mellem differentieringsprocesser blandt forskellige uddannelser *indenfor* det videregående uddannelsesniveau. Men med den historiske vækst i videregående uddannelsespladser, og med den uddannelsesinflation der ofte følger med et stigende uddannelsesniveau i befolkningen (Collins, 1979; E. J. Hansen, 2003; Munk, 2003), forskydes den sociale selektion opad i uddannelsessystemet. Derfor bliver det i stigende grad relevant at sætte fokus på de videregående uddannelser og undersøge udviklingen i de sociale styrkeforhold de specifikke uddannelser *imellem*, da dette må forventes at blive en mere og mere central problematik

i forhold til unges chancer for at læse forskellige videregående uddannelser – eksempelvis i forhold til om der er tale om en social kanalisering henimod visse uddannelsestyper (Brint & Karabel, 1989; Shavit, Arum & Gamoran, 2007).

Behovet for en sådan forskningsoptik understreges i enkelte internationale undersøgelser der analytisk skelner mellem forskellige videregående uddannelsers sociale profil (Berggren, 2008; Bourdieu, 1996; Broady, Börjesson & Palme, 2002; Börjesson, 1996; Helland, 2006; Reay, David & Ball, 2005), og det understreges i min PhD-afhandling (Thomsen, 2008), hvor jeg giver et *øjebliksbillede* af en betydelig intern social differentiering på danske universitetsuddannelser, i forhold til specifikke uddannelsers rekrutteringsprofil, og i forhold til de kulturelle praktikker der er fremherskende på uddannelserne. Herværende projektansøgning adskiller sig imidlertid afgørende fra afhandlingen, idet der anlægges et *longitudinalt* og rent makrosociologisk fokus på udviklingen i den sociale rekruttering og differentiering, *både* på de mellemlange og lange videregående uddannelser.

Det er i projektet et centralt delmål at etablere den første systematiske undersøgelse af kvote 2-optagets betydning for den sociale rekruttering til de videregående uddannelser – et optag som man oprindeligt har forventet ville forbedre adgangsmulighederne for unge fra ikke-akademiske hjem (Christensen, 1982; Undervisningsministeriet, 1977). Kvote 2-optagets betydning er i praksis kun relevant at undersøge når det gælder uddannelser der kræver en høj adgangskvotient, fordi det er her der er et reelt kvote 2-optag. Disse uddannelser udgør dog stadig en betydelig andel af det samlede antal uddannelsespladser; eksempelvis skulle en tredjedel af de optagne på KU i 2006 have et snit på 9 eller derover (Tilmeldingssekretariatet, 2006). Da disse pladser samtidig findes ved de uddannelser der rekrutterer skævest socialt (Thomsen, 2008), er betydningen af kvote 2 særlig relevant at undersøge her.

På ovenstående baggrund stilles følgende spørgsmål:

Hovedspørgsmål:

Hvilke forskydninger i sociale rekrutteringsmønstre og differentieringsprocesser på de videregående uddannelser i Danmark kan iagttages i perioden 1980-2010?

Delspørgsmål:

Har kvote 2 som alternativ adgangsvej til de videregående uddannelser haft betydning for den sociale rekruttering?

3. Teoretisk optik

Uddannelse er den helt centrale formidler af sociale positioner i samfundet, og i dette forskningsprojekt anvendes klassebegrebet som teoretisk værktøj til at analysere denne formidling.

Ved at betragte de sociale grupperinger i uddannelsesfeltet som forskelle mellem *klasser*, etableres en dybere teoretisk forståelse af årsagerne til de sociale forskelle indenfor feltet for de videregående uddannelser – et felt som her afgrænser en bestemt social kampplads, hvor styrkeforholdet mellem de sociale uddannelsespositioner (de studerendes uddannelsesvalg og deres sociale baggrund) bestemmes gennem fordelingen af sociale ressourcer i uddannelsesfeltet. Differentieringer mellem disse positioner analyseres i en klasseteoretisk optik, hvor klasser betragtes som historisk konstituerede gennem sociale markeds- eller positionskampe mellem sociale grupper i samfundet (Bourdieu, 1986, 1987; Weber, 1978). Sociale klasser skal altså her ses som det teoretiske udtryk for de sociale uddannelsespositioner i feltet, etableret gennem deres relation og styrkeforhold til andre positioner.

Som nævnt er der grund til at antage at de sociale differentieringsprocesser er rykket opad i uddannelsessystemet og *indenfor* på de videregående uddannelser. Dermed antager de sociale forskelle et mere subtilt udtryk end tidligere, hvor der var en langt skarpere selektion i adgangen til videregående uddannelser. For at kunne indfange disse forskelle bliver det derfor helt centralt at kvalificere og differentiere klassebegrebet gennem relevante, nuancerede kategoriseringer af sociale grupper i feltet for de videregående uddannelser (se afsnit 4). Det er således en central pointe at den teoretiske klasseforståelse der advokeres for her, adskiller sig fra en ”big class”-tilgang (Erikson & Goldthorpe, 1992; Erikson, Goldthorpe & Portocarero, 1982), idet der anlægges en mere differentieret og kontekstsensitiv klasseanalytik (Bourdieu, 1986; Jonsson et al., 2007; Weeden & Grusky, 2005), operationaliseret gennem anvendelsen af en væsentlig mere detaljeret social klassifikation end traditionelle socialgruppeinddelinger. Denne klasseforståelse vil sammen med en registermæssig detaljeret kategoriseringsstrategi (se afsnit 4), give mulighed for at identificere de differentieringer i feltet, der i analyser baseret på ”big-class”-kategoriseringer risikerer enten at sløres eller at kollapse til endimensionale hierarkier (Börjesson, 2006; McIntosh & Munk, 2009).

Et historisk og relationelt konstitueret klassebegreb giver samlet set mulighed for at begribe de historiske ændringer i styrkeforholdene mellem positionerne i feltet for de videregående uddannelser. Med afsæt heri vil projektet bidrage til klasseteoriudvikling ved kritisk at udforske stratifikationsprincipper og kategoriseringer af sociale grupper indenfor et uddannelsesfelt af central betydning for samfundets klasseformationer.

4. Data og metode

Projektets rådata udgøres af registre fra Danmarks Statistik (DST) (befolknings-, integreret elev-, eksamenskvalitet-, og indkomstregistret, samt IDA), suppleret med Tilmeldingssekretariatets kvote 1 og 2-register.¹ På denne baggrund etableres projektets database for samtlige studerende på

¹ Hermed er projektet underlagt de etiske retningslinjer som DST forudsætter i forbindelse med registerarbejde.

videregående uddannelser i Danmark, gennem operationaliseringen af nedenstående variable for hvert år i perioden fra 1980, som er det tidligste år DST har brugbare data, frem til og med 2009:

Oplysninger om studerende:

- Uddannelsesretning
- Hovedfagsområde
- Uddannelsesinstitution
- Kvote 1 og 2-markering
- Ungdomsuddannelse
- Adgangsgivende eksamenskvote
- Grundskoletype
- Køn
- Alder
- Oprindelsesland

Oplysninger om forældre:

- SOCIO/SOCSTIL (socioøkonomisk klassifikation)
- DISCO/fagkode (fagklassifikation)
- Højest fuldførte uddannelse
- Bruttoindkomst
- Offentlig/privat sektor
- Bopælskommune
- Oprindelsesland

Her ud fra konstrueres tillige to nye variable: 1. de studerendes uddannelsesvalg på konkrete institutionsspecifikke videregående uddannelser, 2. en detaljeret klassificering af social baggrund, inddelt i 30 kategorier efter fagområde, uddannelse og arbejdsstilling (Thomsen, 2008). Denne detaljeringsgrad er nødvendig for at kunne forfølge den teoretiske ambition empirisk og identificere differentieringsprocesser mellem de sociale uddannelsespositioner i feltet.

For at kunne analysere udviklingen i styrkeforholdene mellem de sociale klasser, anlægges en dobbelt metodisk strategi: Som den ene metode anvendes beregninger af relative uddannelseschancer (odds ratio), der ud fra registeroplysninger om de studerendes og deres forældres uddannelse skal belyse ændringerne i de relative chancer for at læse forskellige videregående uddannelser (se også Benjaminsen, 2006; Breen & Jonsson, 2005; Erikson & Jonsson, 1994; E. J. Hansen, 2003; Munk, 1999). Uddannelseschancer giver et enkelt komparativt udtryk for udviklingen i den sociale profil på forskellige uddannelser, og da de er relative, understøtter de et teoretisk perspektiv der interesserer sig for det relative styrkeforhold mellem sociale grupper.

Den anden metode, korrespondanceanalysen, er udviklet med det formål at vise strukturerne i et datamateriale uden at have aprioriske antagelser om det (Benzecri, 1992; Greenacre, 1993; Le Roux & Rouanet, 2004; Lebart, et al., 1984), og er derfor særlig velegnet i en optik, hvor styrkeforholdene mellem et felts positioner skabes gennem historiske kampe mellem sociale grupper. I et longitudinalt perspektiv kan man med denne metode desuden efterspore om de forskellige uddannelsespositioner er relativt stabile, eller om der sker ændringer i deres sociale profil. Med udgangspunkt i variablene beskrevet ovenfor analyseres relationerne i feltet, og der gives en synoptisk grafisk fremstilling af strukturerne i datamaterialet – et 'socialt kort' over feltet for de videregående uddannelser for hvert år i perioden 1980-2010.

5. Forskernetværk

Projektet vil have base på Institut for Psykologi og Uddannelsesforskning, RUC, som har professionsuddannelser og universiteter som særligt forskningsområde. Gennem netværk og forskerophold knyttes projektet endvidere til andre fremtrædende forskningsmiljøer indenfor området: Sammen med seniorforsker Martin Munk, SFI, er jeg med i et aktuelt DSF-bevilget projekt: "Widening participation in Higher Education Programmes", som gennem interviews med unge fra forskellige baggrunde anlægger et kvalitativt og anvendelsesorienteret perspektiv på unges overvejelser om uddannelsesvalg, set i lyset af deres sociale baggrund. Selvom projektet er væsensforskelligt fra det i denne ansøgning beskrevne, er der betydelige synergieffekter qua det fælles forskningsområde.

På Uppsala Universitet, Sverige, har jeg et netværk med professor Donald Broady og lektor Mikael Börjesson, som forsker i social differentiering i det svenske højskolefelt, og som har inviteret mig til at have flere forskerophold hos dem. Som tidligere Visiting Scholar ved UBC, Canada, har jeg endvidere arbejdet sammen med professor Lesley Andres (Andres et al., 2007), som har bedrevet omfattende uddannelsessociologisk forskning om unges adgang til videregående uddannelser (Andres & Adamuti-Trache, 2008).

6. Formidlingsstrategi og tidsplan

Den producerede viden vil blive spredt gennem conferencepapers, artikler til fagfællebedømte nationale og internationale videnskabelige tidsskrifter (for eksempel Dansk Sociologi, Studies in Higher Education, British Journal of Sociology of Education), og mere populærvidenskabelige artikler og pressemeddelelser.

Tidsplan for det 2 1/2-årige postdocstipendie:

- 1. halvår:** Orientering i forskningslitteratur. Klargøring af registre fra DST.
- 2. halvår:** Endeligt forskningsdesign fastlægges. Internationalt forskerophold (1½ måned).
- 3. halvår:** Bearbejdning og analyse af registerdata.
- 4. halvår:** Internationalt forskerophold (1½ måned). Afsluttende analyse og begyndende afrapportering.
- 5. halvår:** Afsluttende analyse, rapport- og artikelskrivning.

Antal anslag inkl. noter, eksklusiv henvisninger (jf. opslag, punkt 5.3): 11986

Referencer

- Andres, L., & Adamuti-Trache, M. (2008). University attainment, student loans, and adult life course activities: A fifteen year portrait of British Columbia young adults. In R. Finnie, R. Mueller, A. Sweetman & A. Usher (Eds.), *Who goes? Who stays? What matters? New empirical evidence on participation in post-secondary education in Canada*. Montreal: McGill-Queen's University Press.
- Andres, L., Adamuti-Trache, M., Yoon, E., Pidgeon, M., & Thomsen, J. P. (2007). Educational expectations, parental social class, gender, and postsecondary attainment: A 10-year perspective. *Youth & Society*, 39(2).
- Astin, A. W., & Oseguera, L. (2004). The declining "equity" of american higher education. *The Review of Higher Education*, 27(3).
- Benjaminsen, L. (2006). Chanceulighed i Danmark i det 20. århundrede. Udviklingen i intergenerationelle uddannelses- og erhvervschancer (Vol. 39). København: Sociologisk Institut.
- Benzecri, J.-P. (1992). *Correspondence analysis handbook*. New York: Marcel Dekker.
- Berggren, C. (2007). Broadening recruitment to higher education through the admission system: Gender and class perspectives. *Studies in Higher Education*, 32(1).
- Berggren, C. (2008). Horizontal and vertical differentiation within higher education – gender and class perspectives. *Higher Education Quarterly*, 62(1/2).
- Boudon, R. (1974). Education, opportunity and social inequality. Changing prospects in Western society. New York: John Wiley & Sons.
- Bourdieu, P. (1986). Distinction. A social critique of the judgement of taste. New York: Routledge.
- Bourdieu, P. (1987). What makes a social class? On the theoretical and practical existence of groups. *Berkeley Journal of Sociology*, 32.
- Bourdieu, P. (1996). The state nobility: Elite schools in the field of power. Cambridge: Polity Press.
- Bourdieu, P. (2001). The forms of capital. In A. H. Halsey, H. Lauder, P. Brown & A. S. Wells (Eds.), *Education: Culture, economy, and society*. Oxford: Oxford University Press.
- Bourdieu, P., & Passeron, J.-C. (1977). *Reproduction in education, society and culture*. London: Sage Publications.
- Breen, R., & Goldthorpe, J. H. (1997). Explaining educational differentials: Towards a formal rational action theory. *Rationality and Society*, 9(3).
- Breen, R., & Jonsson, J. O. (2005). Inequality of opportunity in comparative perspective: Recent research on educational attainment and social mobility. *Annual Review of Sociology*, 31.
- Brint, S., & Karabel, J. (1989). The diverted dream: Community colleges and the promise of educational opportunity in America, 1900-1985. Oxford: Oxford University Press.
- Broady, D., Börjesson, M., & Palme, M. (2002). Det svenska högskolefältet under 1990-talet. Den sociala rekryteringen och konkurrensen mellan lärosätena. In T. Furusten (Ed.), *Perspektiv på högskolan i ett förändrat Sverige*. Stockholm: Högskoleverket.
- Broady, D., & Palme, M. (1992). *Högskolan som fält och studenternas livsbanor*. Stockholm: Högskolan för lärarutbildning.
- Börjesson, M. (1996). Det naturliga valet - en studie i studenternes utbildningsval och livsstilar. Stockholm: HLS Förlag.
- Börjesson, M. (2005). Transnationella utbildningsstrategier vid svenska lärosäten och bland svenska studenter i Paris och New York. Uppsala: Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi.
- Börjesson, M. (2006). Om att klassificera sociala grupper. In M. Börjesson, I. Heyman, M. L. Zetterman, I. L. Esbjörn Larsson & M. Palme (Eds.), *Fältanteckningar. Utbildnings- och kultursociologiska texter tillägnade Donald Broady*. Uppsala: Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi.

- Christensen, J. P. (1982). Den højere uddannelse som politisk problem: Den statslige planlægning af de højere uddannelser i 1970'erne. København: Samfundsvidenskabeligt forlag.
- Collins, R. (1979). *The credential society*. New York: Academic Press.
- Crompton, R., Devine, F., Savage, M., & Scott, J. (Eds.). (2000). *Renewing class analysis*. Oxford: Blackwell.
- Danmarks Statistik. (2006). Statistisk tiårsoversigt 2006 - Tema om de videregående uddannelser. København: Danmarks Statistik.
- Eisenreich, B. (2005). Adgangsbegrænsning og regulering til de videregående uddannelser. PhD-afhandling. Roskilde Universitetscenter.
- Erikson, R., & Goldthorpe, J. H. (1992). The constant flux: A study of class mobility in industrial societies. Oxford: Clarendon.
- Erikson, R., Goldthorpe, J. H., & Portocarero, L. (1982). Social fluidity in industrial nations: England, France and Sweden. *The British Journal of Sociology*, 33(1).
- Erikson, R., & Jonsson, J. O. (1993). *Ursprung och utbildning. Social snedrekrutering til högra studier* (No. 85). Stockholm: Utbildningsdepartementet.
- Erikson, R., & Jonsson, J. O. (Eds.). (1994). Sorteringen i skolan. Studier av snedrekrytering och utbildningens konsekvenser. Stockholm: Carlsson.
- Erikson, R., & Jonsson, J. O. (Eds.). (1996). *Can education be equalized? The swedish case in comparative perspective*. Boulder: Westview Press.
- Goldthorpe, J. H. (1996). Class analysis and the reorientation of class theory: The case of persisting differentials in educational attainment. *British Journal of Sociology*, 47(3).
- Greenacre, M. J. (1993). *Correspondence analysis in practice*. London: Academic Press.
- Gustafsson, J.-E., & Westerlund, a. (1994). Socialgruppskillnader i prestationer på Högskoleprovet. In R. Erikson & J. O. Jonsson (Eds.), *Sorteringen i skolan. Studier av snedrekrytering och utbildningens konsekvenser*. Stockholm: Carlsson.
- Hansen, E. J. (1995). *En generation blev voksen: Den første velfærdsgeneration*. København: Socialforskningsinstituttet.
- Hansen, E. J. (2003). *Uddannelsessystemerne i sociologisk perspektiv*. København: Hans Reitzel.
- Hansen, M. N. (1999). Utdanningspolitikk og ulikhet. Rekruttering til høyere utdanning 1985-1996. *Tidsskrift for Samfunnsforskning*, 40(2).
- Hansen, M. N. (2000). Social bakgrunn og karakterer blandt juridiske kandidater. *Tidsskrift for Samfunnsforskning*, 2.
- Helland, H. (2006). Reproduksjon av sosial ulikhet. Er sosial bakgrunn av betydning for valg av utdanningsretning? *Sosiologisk Tidsskrift*, 1.
- Helland, H. (2007). How does social background affect the grades and grade careers of norwegian economics students? *British Journal of Sociology of Education*, 28(4).
- Hjellbrekke, J. (1999). *Innføring i korrespondanseanalyse*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Hørder, M., & Wallstedt, B. (2006). Hvem skal optages på lægestudiet - har en kvote 2-model udspillet sin rolle? *Ugeskrift for Læger*, 1. maj.
- Jambu, M. (1991). *Exploratory and multivariate data analysis*. Boston: Academic Press.
- Jensen, C. J. (2006). Det naturlige valg? En analyse af unges valg af tekniske og naturvidenskabelige fag og uddannelser. PhD-afhandling. Danmarks Pædagogiske Universitet.
- Jonsson, J. O., Grusky, D. B., Carlo, M. D., Pollak, R., & Brinton, M. C. (2007). *Micro-class mobility. Social reproduction in four countries*. (No. 100): Mannheimer Zentrum für Europäische Sozialforschung.
- Kivinen, O., Hedman, J., & Kaipainen, P. (2007). From elite university to mass higher education: Educational expansion, equality of opportunity and returns to university education *Acta Sociologica*, 50.
- Le Roux, B., & Rouanet, H. (2004). Geometric data analysis. From correspondence analysis to

- structured data analysis. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- Lebart, L., Morineau, A., & Warwick, K. M. (1984). *Multivariate descriptive statistical analysis. Correspondence analysis and related techniques for large matrices*. New York: Wiley.
- Mattsson, C. & Munk, M. D. (2008). *Social uddannelsesmobilitet på kandidat- og forskeruddannelser*. København: SFI.
- McIntosh, J., & Munk, M. D. (2009). Social class, family background and intergenerational mobility. *European Economic Review*, 53(1).
- Munk, M. D. (1999). *Livsbaner gennem et felt. En analyse af eliteidrætsudøveres sociale mobilitet og rekonversioner af kapital i det sociale rum*. Lund: Sociologiska Institutionen.
- Munk, M. D. (2003). *Social mobilitet i Danmark – set i et internationalt perspektiv*. Arbejdsrapport 9. København: SFI.
- Munk, M. D. (2008). *Køn, social mobilitet og social reproduktion - maskulin dominans og kvindernes indtog i uddannelsessystemet*. *Dansk Pædagogisk Tidsskrift*, 2.
- Munk, M. D., & Thomsen, J. P. (2005a). *Et komparativt feltstudie af ungdomsuddannelsernes struktur og integrerende rolle i øresundsregionen*. Notat.
- Munk, M. D., & Thomsen, J. P. (2005b). *Korrespondanceanalyse: Notat om korrespondanceanalyse som metodisk redskab og analyser af undersøgelsens data*. Notat til Det Nationale Kompetenceregnskab, Undervisningsministeriet.
- Palme, M. (2008). *Det kulturelle kapitalet. Studier av symboliska tillgångar i det svenska utbildningssystemet 1988-2008*. Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis.
- Reay, D., David, M. E., & Ball, S. J. (2005). *Degrees of choice: Social class, race and gender in higher education*. Stoke-on-Trent: Trentham.
- Shavit, Y., Arum, R., & Gamoran, A. (2007). *Stratification in higher education. A comparative study*. Stanford: Stanford University Press.
- Shavit, Y., & Blossfeld, H.-P. (1993). *Persistent inequality: Changing educational attainment in thirteen countries*. Boulder, Colorado: Westview Press.
- Thomsen, J. P. (2005). *Forskelle på danske universitetsuddannelser*. *Samfundsøkonomen*(5).
- Thomsen, J. P. (2008). *Social differentiering og kulturel praksis på danske universitetsuddannelser*. PhD-afhandling. Forskerskolen i Livslang Læring, Roskilde Universitetscenter, Roskilde.
- Tilmeldingssekretariatet. (2006). *KOT Hovedtal 2006. Den Koordinerede Tilmelding*. Tilmeldingssekretariatet.
- Undervisningsministeriet. (1977). *Redegørelse til folketingets undervisningsudvalg om adgangsbegrænsningsmetoder ved de videregående uddannelser*. Notat.
- Ungdomskommissionen. (1949). *Ungdommens adgang til den højere uddannelse. Betænkning 1: Gymnasiet*. København: Schultz.
- Weber, M. (1978). *Economy and society: An outline of interpretive sociology*. Berkeley: University of California Press.
- Weeden, K. A., & Grusky, D. B. (2005). The case for a new class map. *American Journal of Sociology*, 111(1).